

Інформація про Програму реалізації інноваційного освітнього проекту регіонального рівня з теми «Методична система Василя Олександровича Сухомлинського в Новій українській школі у січні 2022 року – травні 2024 року»

Працюючи в умовах становлення Нової української школи керівники закладів освіти, вчителі, батьки все частіше звертаються до педагогічної спадщини Василя Олександровича Сухомлинського.

Малівський ліцей (на виконання наказу департаменту освіти і науки Рівненської ОДА від 11.01.2022 за № 3) включився в Програму реалізації інноваційного освітнього проекту регіонального рівня з теми «Методична система Василя Олександровича Сухомлинського в Новій українській школі у січні 2022 року – травні 2024 року». У реалізації проекту беруть участь професійні спільноти вчителів початкових класів, класних керівників та предметні кафедри.

Член професійної спільноти вчителів початкових класів Ковальчук Алла Георгіївна, учителька 1-го класу, наголошує, що за словами В. О. Сухомлинського «навчання може стати цікавою, захоплюючою справою, якщо воно освітлюється яскравим сяйвом думки, почуттів, творчості, краси гри».

Розроблена В. О. Сухомлинським система спостережень за природними явищами – Книга природи, читання книги природи – це уроки мислення під блакитним небом.

Вона організовує живе споглядання, колективне спостереження, сприймання природи. Обирає для постійних спостережень улюблений куточок природи, куди приходять з дітьми і золотою осінню, і напровесні. Милування природою – це невід’ємна частка морально-етичного виховання сучасної дитини.

Колективні спостереження за навколишнім поєднує з індивідуальними. Свої знахідки, враження діти передають малюнками та розповідями.

Учителька 2-го класу Нечай Людмила Петрівна стверджує, що перечитуючи твори В.О.Сухомлинського, зрозуміла, що основні положення НУШ були розроблені задовго до появи реформування сучасної освіти. У своїй роботі використовує творчу спадщину В.О.Сухомлинського, намагаючись створити комфортні умови навчання, навчає дітей вчитись, прищеплює стійкий інтерес до знань.

В процесі формування ключових компетентностей, розвиває наскрізні вміння: читання з розумінням, усно та письмово виражати думку, критично та системно мислити логічно обґрунтовувати свою позицію, творчість, ініціативність, конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики та приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Проводить уроки милуванням природою, уроки пізнання природи, екологічні мандрівки, читання серед природи, години спілкування «Людина починається з добра», «Бал ввічливості», «Подорож до країни доброти».

Здобувачі освіти 3 класу систематично повинні ознайомлюватися з творчими доробками Василя Сухомлинського вважає Шевчук Ольга Василівна. На таких уроках ми більше говоримо про прості й такі необхідні для кожного суспільства речі: про добро і доброзичливість, гідність, про цінність життя, про щастя, про багатство, про гумор, про любов, про патріотизм – основу людського буття.

На одному із уроків ми створили лепбук, який надав змогу в цікавій формі ознайомити школярів із творчим доробком Сухомлинського та застосувати його творчі ідеї з учнями на практиці: розв'язувати задачки педагога, створювати власні казки та засвоїти його моральні заповіді. Окрім цього, створення лепбуку обов'язково посприяє організації колективної роботи в класі.

Василь Сухомлинський писав для дітей і про дітей багато казок та оповідань, які можна інсценізувати. Саме інсценізації допомагають дітям перевтілитися у персонажів захоплюючих казок та оповідань відомого педагога та письменника. Наші третьокласники досить вправно впоралися із цим завданням виконуючи ролі персонажів із казок «Рибка і жабка», «Лисиця і миші», «Навіщо кажуть «Спасибі»».

Виховання дітей 6 – 10 років В. Сухомлинський називав «школою сердечності». Він радив педагогам і батькам дітей вчити добра, любові, милосердя. Дитина не повинна вирости байдужою, нечулою, черствою, вона має зростати у постійному піклуванні про навколишній світ: рослин, тварин, людей, доглядати і допомагати їм, саме цьому сприяють наші уроки серед природи.

Рацкевич Олена Володимирівна, вчителька 4-го класу, ознайомлює батьків з поняттям «педагогіка, що базується на партнерстві між учнем, вчителем і батьками.» В центрі уваги дитина: з однієї сторони дитина зростає у сім'ї і у неї є батьки, з іншої – дитина розвивається у шкільному соціумі, де її щодня

супроводжує вчитель. Проводить уроки мислення серед природи «Весна – красна. Спостереження за повінню, весняним розливом річки»

Творча спадщина Василя Сухомлинського є невичерпним джерелом і для виховників. Тому професійна спільнота класних керівників закладу активно використовує його методику у своїй діяльності.

Патріотичне виховання за теперішніх умов стає основою всієї системи навчально-виховної роботи в українській школі. Виховання дітей свідомими, активними членами суспільства – одне з найскладніших завдань системи освіти, оскільки громадянськість, почуття патріотизму свідчать про найвищий ступінь розвитку особистості.

Класний керівник 5-го класу Юхимчук Іванна Григорівна вважає, що близькими до такого визначення є бачення патріотичного виховання В.О.Сухомлинським, який стверджував, що «...патріотичне виховання школярів доцільно здійснювати на національних цінностях, серед яких провідними є любов до рідної землі, народу й Батьківщини, любов до найбільш рідних людей, членів сім'ї та родини, любов до рідної мови, шанобливе й бережливе ставлення до історії та культури українського народу, праця на благо свого народу й Батьківщини».

Складовою патріотичного виховання є усвідомлення особистістю своєї громадянської приналежності. В. Сухомлинський був переконаний, що виховання громадянських якостей починається з родини і «дитина – дзеркало морального життя батьків». Саме тому вона, як класний керівник 5 класу, тримає постійний зв'язок з батьками учнів. Систематично проходять класні та загальношкільні батьківські збори, де розглядаються питання, що хвилюють батьків, здійснюються анкетування батьків з метою виявлення особливостей та характеру їх дитини.

Одним із методів виховання громадянських якостей В.Сухомлинський вважав формування почуттів, емоційних переживань, адже, на його думку, дитина пізнає світ не лише розумом, а й серцем. У праці В.Сухомлинського «Як виховати справжню людину» подається моральний ідеал, який увібрав у себе

найкращі риси менталітету українського народу. У вигляді настанов, правил, Законів дружби розкрито основні принципи сьогоденного національно-патріотичного виховання: принцип національної спрямованості виховання, культуровідповідності, гуманізації виховного процесу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, цілісності, толерантності, особистісної орієнтації й життєвої творчої самодіяльності.

Найважливішим засобом патріотичного виховання видатний педагог вважав рідне слово і зазначав, що «людину ми виховуємо словом і тільки словом. Все інше – вправи, звички, праця – від слова».

На виховних годинах найчастіше використовую рідне слово у формі бесіди з патріотичного виховання, наприклад: «Україна – моя рідна Батьківщина», «Село, у якому я живу», «Відомі люди Рівненщини та Волині», година спілкування до річниці війни в Україні: «Рік незламності. Не забудемо, не пробачимо. Наближаємо перемогу», квест-гра «День вишиванки», виховна година «День єдності та свободи».

Крім того, учні завжди долучаються до різних заходів з патріотичного виховання, які проводяться у школі.

Класний керівник 8-го класу Бурмака Євгенія Миколаївна важливу роль відводить дидактичній грі. Василь Сухомлинський писав: «У грі розкривається перед дітьми світ, творчі можливості особистості. Без гри немає і не може бути повноцінного дитячого розвитку. Дидактичні ігри насамперед формують соціальні якості особистості: вміння прислухатись до думки інших, працювати в колективі, проявляти виконавські та лідерські якості. В процесі навчання залучає учнів до самостійної пізнавальної діяльності, до самоосвіти, бо В. Сухомлинський вважав, що розумове виховання потрібне дітям не тільки для праці, а й для повноцінного духовного життя.

У своїй виховній роботі багато уваги звертає на згуртування дитячого класного колективу, бо В.Сухомлинський вважав, що «дитячий колектив –

найсильніший засіб виховання». Немає і не може бути виховання особистості поза колективом.

Навчає дітей розуміти красу природи, красу слова, музики проводячи години спілкування, екскурсії, які сприяють естетичному вихованню дітей.

Вся робота з учнями спрямована на формування здорового способу життя, дотримання правил особистої гігієни, виховання в учнів культури поведінки, культури спілкування.

Багато уваги звертає на народознавчу роботу, бо народне – це правдиве й істинне. «В душі повинні увійти кращі традиції народу, стати святим законом» - стверджував В.Сухомлинський.

Формування нових суспільних відносин у нашій країні, розбудова української держави, піклування про її майбуття висувують на чільне місце проблему національного виховання стверджує класний керівник 7-го класу

Юхимчук Сергій Васильович. Без патріотизму національне виховання немислиме. Саме відданість рідній землі. любов до Батьківщини, рідного народу, його історії, мови, культури породжують національний менталітет, психологію та характер людини. А починається все, за В. Сухомлинським з природи, дитинства, піклування батьків. Він пише: "Світ дитини – це насамперед природа, яка оточує її в дитинстві, піклування матері і батька, казка, пісня. Спогади про цей світ накладаються на все наступне життя, надають емоційного забарвлення усім прагненням, помислам, поривам. Азбука патріотичного виховання полягає в тому. щоб утвердити в людській душі багате, яскраве, незабутнє дитинство, закарбувати в ньому образи рідної природи, які хвилювали б усе життя. У кожної людини повинен бути рідний куточок, який став би незабутнім спогадом про найдорожче, – без цього немає людини, немає її морально-емоційного і естетичною коріння, немає свіжого вітерця, який живить непогасне полум'я любові до Батьківщини". Саме таку ціль ми ставили на меті, коли організовували екскурсію для учнів у музей-заповідник "Козацькі могили".

Для возвеличення людини, для оформлення патріотичних думок і почуттів, для визначення заповітів любові до Батьківщини В. Сухомлинський звертається до "життя слова". Уроки "життя слова" ведуть до його джерел, у світ природи, краса якої пробуджує думки й почуття. Слово живить повноводу річку рідної мови, а мова – життя людського основа, – стверджує народна мудрість. Якщо людина – частинка народу, вона має бути вірною своєму народові, виявляти любов до рідної землі, землі, в якій покоїться прах її предків і з якої виростає зернистий колос. Педагог намагався виховувати в молоді і

почуття причетності до свого народу, до його справ, прагнення своїм внеском збільшити його багатства. Людина в роки свого дитинства й отрочтва повинна пройти по рідній землі не як мандрівник, а як творець і дбайливий господар. Патріот виховується тоді, коли щось додає до багатств, створених попередніми поколіннями.

На цих засадах організовується виховна робота і Малівському ліцеї, де правилом є, щоб кожен клас мав територію і клумбу за якими вони доглядають. Виховувати дбайливого господаря – традиція українського народу. Це можна було спостерігати і цієї весни під час прибирання закріпленої території.

Ще одним аспектом трудового виховання, яке активно пропагується Сухомлинським є заняття спортом, що я як класний керівник активно втілюю у позаурочний час.

Класний керівник 10-го класу Янчук Олеся Богданівна погоджується з висловом Василя Олександровича, що «Учитель готується до хорошого уроку все життя... Така духовна і філософська основа нашої професії і технологія нашої праці: щоб дати учням іскорку знань, вчителеві треба ввібрати ціле море світла»

Класному керівнику 11-го класу Данилюку Павлу Володимировичу імпонує, що В.О.Сухомлинський розглядав творчу діяльність учня не лише як вищу форму активності й самостійності, а й як найбільшу радість у духовному житті людини, за допомогою чого відбувається моральне виховання: «Творчість відкриває в дитячій душі ті куточки, в яких дремають джерела добрих почуттів».

Розвиток творчого мислення у своїй роботі здійснює під час виконання завдань, що передбачають проведення певних процедур творчої діяльності: бачення нової проблеми у знайомій ситуації, пошук альтернативи рішення або способу розв'язання, бачення нової функції об'єкта тощо.

Під час уроків, учні навчаються працювати з усіма доступними джерелами знань, самостійно відшукувати історичну інформацію за темою,

порівнювати, аналізувати і критично оцінювати історичні факти, та діяльність осіб, спираючись на отриманні знання, на основі альтернативних поглядів на проблеми.

Класний керівник 9-го класу Якимович Іван Олександрович першочерговим завданням класного керівника вважає виховання справжнього патріота, який любить свою державу, поважає її цілісність, звичаї, традиції і готовий стати на її захист. Тому багато уваги приділяє наданню волонтерської допомоги ЗСУ та залучає до цього своїх вихованців.

Турбота про людське здоров'я, на думку В.О.Сухомлинського, а тим більше про здоров'я дитини – це не просто комплекс санітарно-гігієнічних норм і правил, не перелік вимог до режиму харчування, праці, відпочинку, але й систематичне виконання фізичних вправ. Мета таких вправ – виховати почуття краси рухів, силу, гармонійність, спритність, витривалість. Томілович Галина Федорівна, вчитель фізичної культури, підтримує таку думку видатного педагога та на своїх уроках фізичного виховання та позаурочних заходах впроваджує здоров'язберігаючі технології.

«Це щастя бути вчителем, бо завжди повторюєш себе в дітях», - говорив В.О.Сухомлинський, то ж зичимо усім щасливих повторень...